मुंबई शहर व मुंबई उपनगर जिल्ह्यातील शासकीय मोकळया जागा / मैदाने तसेच शासकीय / निमशासकीय व खाजगी संस्थांना / महामंडळांना देण्यात आलेल्या शासकीय जिमनीतीले मोकळी जागा विविध तात्पुरत्या प्रयोजनाकरीता भाडयाने देण्याबाबतचे धोरण

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : जमीन १०९४/प्र.क्र.५८/ज-१

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२ दिनांक : ३ मार्च, २००७

वाचा :- १) शासन परिपत्रक, महसूल व वन विभाग क्रमांक एलएनडी ३९५४-II, दि.४.११.१९५४.

- २) शासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग, क्रमांक क्रॉसमै-२०००/१२१४/प्र.क्र.१८/क्रीयुसे-२, दि. २८ ऑगस्ट, २०००
- ३) शासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व पर्यटन विभाग, क्रमांक संक्रीआ १०८७/१९४/क्रीयुस-२, दि. १५ जुलै, १९८९.
- ४) शासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व पर्यटन विभाग, क्रमांक सीआरएम १०८५/५४८९३/(२)/क्रीयुसे-२, दि. १४ ऑक्टोबर, १९८८
 - ५) शासन परिपत्रक, महसूल व वन विभाग क्रमांक एलबीएल २५०२/११५०५०/ प्र.क्र.१४२/ज-२, दि.४ ऑगस्ट, २००६.

प्रस्तावना :-

मुंबई शहर व मुंबई उपनगर जिल्ह्यातील शासकीय मोकळया जागा / मैदाने, तसेच शासकीय / निमशासकीय व खाजगी संस्थांना / महामंडळांना देण्यात आलेल्या, शासकीय जिमनीतील मोकळी जागा / मैदाने, प्रासंगिक सोहळे (विवाह व स्वागत समारंभ) करमणूकीचे कार्यक्रम, धार्मिक कार्यक्रम, सर्कस व अन्य तात्पुरत्या प्रयोजनासाठी, मर्यादित कालावधीकरीता भाडयाने देण्याबाबत धोरण पृढीलप्रमाणे निश्चित केले आहे.

शासन निर्णय:-

मुंबई शहर व मुंबई उपनगर जिल्ह्यातील शासकीय जागा खालीलप्रमाणे भाडे आकारुन देण्यात याव्यात :"

अ.क्र.	प्रयोजन	प्रस्तावित दर (प्रतिदिन)
१	विवाह सोहळे व स्वागत समारंभ	रु.१,०००/- दर प्रति १०० चौ.
		मीटर
२	प्रदर्शने	
	अ) वाणिज्यिक	रु.२००/- दर प्रति १०० चौ.
	ब) सेवाभावी संस्था	मीटर
	क) शासकीय / निमशासकीय	रु.१००/- दर प्रति १०० चौ. मीटर
	संस्था व महामंडळे	रु.५०/- दर प्रति १०० चौ. मीटर

3	सर्कस, प्रासंगिक सोहळे व इतर प्रयोजने	रु.५०/- दर प्रति १०० चौ. मीटर
8	धार्मिक व सांस्कृतिक कार्यक्रम	रु.२०/- दर प्रति१०० चौ. मीटर

वरील दर सदर आदेशाच्या दिनांकापासून तीन वर्षापर्यंत लागू राहील. त्यानंतर या दरांमध्ये प्रत्येक ३ वर्षांनी सरसकट १०% वाढ करावी व अशी वाढ करताना जवळच्या दशक रुपयात समायोजित करावी. या विषयीचे संपूर्ण अधिकार जिल्हाधिकाऱ्यांना प्रदान करण्यात येत आहेत.

२. यासंबंधी पुढील अटी व शर्ती विहित करण्यात येत आहेत :-

- १) दक्षिण मुंबईतील, क्रॉस मैदानातील २३००० चौरस वाराच्या भुखंड व त्यालगतच्या २००० चौरस वाराचा भुखंड मिळूण एकूण २५००० चौरस वाराचा भुखंड या विभागाकडे देखभाल व व्यवस्थापनाकरीता कायमस्वरुपी हस्तांतरीत झालेला आहे. सदर भुखंड उपरोक्त प्रयोजनासाठी भाडयाने देताना भाडे आकारणीचे दर वरीलप्रमाणे राहतील आणि त्या संदर्भात, समाजकल्याण व सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व पर्यटन विभागाच्या शासन निर्णय क्र.सीआरएस १०८५/५४८९३/(२) क्रीयुसे-२, दि.१४.१०.१९८८ अन्वये तयार केलेले नियम लागू राहतील.
- २) (अ) मोकळ्या शासकीय जिमनी / मैदाने प्रदर्शने, धार्मिक व सांस्कृतिक कार्यक्रम आणि करमणूकीचे कार्यक्रम यांना भाड्याने देताना एका वेळी १० दिवसांपेक्षा जास्त दिवसांसाठी देण्यात येऊ नयेत. सर्कशीकरीता ४५ दिवसांपेक्षा (सर्कस उभारणे आणि काढणे हा कालावधी अंतर्भूत) जास्त कालावधीसाठी भाड्याने देण्यात येऊ नये.
- (आ) निश्चित केलेल्या भाड्याच्या दरानुसार येणाऱ्या भाड्याच्या रकमेएवढी रक्कम अनामत रक्कम म्हणून घेण्यात यावी.
- (इ) शासकीय मैदानांचा वापर प्राथम्याने क्रिडा व प्रयोजनासाठी करण्यात यावा. त्यानंतरही मैदाने रिक्त राहिल्यास ती विषयाधीन प्रयोजनासाठी देण्यात यावीत.
- (ई) ज्या स्थितीत जिमनीचा / मैदानाचा ताबा संस्थेस देण्यात आला आहे त्याच स्थितीत मैदाने, संबंधित अधिकाऱ्यास परत करण्याची हमी, संस्थेकडून लेखी हमीपत्राच्या स्वरुपात घेण्यात यावी. तसेच त्याच स्थितीत शासनास परत न केल्यास त्यांच्या डागडुगीचा खर्च त्यांच्या अनामत रकमेतून वजा करण्यात येऊन उर्वरित अनामत रककम, संपूर्ण भाडेवसूली केल्यानंतर संस्थेस परत करण्यात यावी.
- (3) अशी मैदाने / मोकळ्या शासकीय जिमनी भाडयाने मिळण्यासाठीची नोंदणी, जिल्हाधिकारी यांच्याकडे करण्यात यावी व अशी मैदाने / मोकळ्या शासकीय जागा भाड्याने देताना जिल्हाधिकारी यांनी प्रथम येणाऱ्यास प्राधान्य या तत्त्वावर भाडेपट्टयाने वितरण करावे.
- (ऊ) या मोकळ्या जिमनी आणि मैदाने वाणिज्यिक संस्था, सेवाभावी संस्था आणि शासकीय संस्था यांना प्रासंगिक प्रयोजनासाठी उपलब्ध करुन देण्यात याव्यात.
- (ए) जिमनीचा / मैदानाचा ताबा संबंधितांना देण्यापूर्वी संपूर्ण भाडे आणि अनामत रक्कम आगाऊ वसूल करण्यात यावी.
- (ऐ) अर्जदाराने सदर कार्यक्रमासाठी पोलिस आयुक्त / पोलिस अधिक्षक अथवा स्थानिक पोलिस अधिकारी यांची आवश्यक ती पूर्वपरवानगी घ्यावी, त्याच वेळी ध्वनीक्षेपकाच्या वापरामुळे ध्वनीप्रदुषण होऊ नये याची दक्षता घ्यावी, तसेच पोलिस आयुक्त / पोलिस अधिक्षक अथवा स्थानिक पोलिस अधिकारी यांनी घालून दिलेल्या कालावधीपर्यंतच ध्वनीक्षेपकाचा वापर करावा आणि सदर

समारंभामुळे वाहतुकीस कोणत्याही प्रकारचा अडथळा निर्माण होणार नाही, याचीही दक्षता अर्जदाराने घ्यावी.

- (ओ) शासकीय जिमनीवरील कार्यक्रमाच्या आयोजनाकरीता ज्या प्राधिकाऱ्यांच्या मंजूरी आवश्यक आहेत त्या प्राप्त करण्याची जबाबदारी संबंधित संस्थेची राहिल. शासनाने जमीन वापरण्यास परवानगी दिली याचा अर्थ सर्व प्रकारची मंजूरी संबंधित कार्यक्रमास प्राप्त झाली असे समजता येणार नाही.
- ३) मुंबई शहरातील जिमखाने व क्रीडा संस्था यांना हॉल / लगतची मोकळी जमीन विवाह समारंभ / स्वागत समारंभ प्रदर्शन इत्यादी प्रयोजनाकरीता भाड्याने देण्याकरीता, शासन परिपत्रक महसूल व वन विभाग दि. ४ ऑगस्ट, २००६ अन्वये स्वतंत्र सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.
- ३. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या (अनौपचारिक संदर्भ क्र.८३८/व्यय-९, दि.१८.११.२००६ अन्वये) सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

सही/-(ज. का. घरत) उप सचिव, महसूल व वन विभाग

प्रत:

विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग.
जिल्हाधिकारी मुंबई शहर / मुंबई उपनगर
पोलिस महासंचालक, मुंबई शहर / पोलीस संचालक, मुंबई उपनगरे
महालेखापाल,महाराष्ट्र राज्य (१)मुंबई (लेखानुज्ञेयता / लेखापरीक्षा)
महालेखापाल,महाराष्ट्र राज्य (२), नागपूर (लेखानुज्ञेयता / लेखापरीक्षा)
गृह विभाग (विशा ५), मंत्रालय, मुंबई.
वित्त विभाग (व्यय-९), मंत्रालय, मुंबई.
महसूल विभागातील सर्व सहसचिव/उपसचिव व नियंत्रण अधिकारी
महसूल व वन विभागातील सर्व कार्यासने
कार्यासन ज-१, महसूल व वन विभाग निवडनस्ती.